Gedragscode Bestuurders 2007

Gedragscode leden college gemeente Amstelveen.

Aan het college van burgemeester en wethouders is het dagelijks bestuur van de gemeente toevertrouwd. De burgemeester vervult zijn/haar taak op basis van een kroonbenoeming, de wethouder op basis van een politiek mandaat. Voor elk van hen en voor het college als geheel zijn de belangen van de gemeente het primaire richtsnoer. De collegeleden realiseren zich daarbij dat zij als vertegenwoordiger van het publiek belang een voorbeeldfunctie hebben. Hun gedrag en hun beslissingen dienen daarom door doelmatigheid maar evenzeer door bestuurlijke integriteit te worden gekenmerkt.

Bestuurlijke integriteit houdt in dat bestuurders de verantwoordelijkheid aanvaarden die met hun bestuursfunctie is gegeven en bereid zijn om daarover verantwoording af te leggen tegenover de gemeenteraad, tegenover collega-bestuurders en tegenover degenen ten dienste van wie zij hun functie vervullen. Bestuurlijke integriteit en verantwoordelijkheid kunnen met een aantal kernbegrippen nader worden ingevuld.

Dienstbaarheid: in hun bestuursfunctie staan leden van het college aan de frontlijn van de dienst aan de gemeente. Inzet voor de belangen van de gemeente en van burgers dient daarom het kenmerk te zijn van hun handelen.

Onafhankelijkheid: leden van het college vermijden verhoudingen waarin hun persoonlijke belangen of belangen van groepen waarmee zij in contact staan enerzijds en de belangen van de gemeente anderzijds door elkaar lopen of kunnen gaan lopen. Voor zover het in hun vermogen ligt vermijden zij zelfs de schijn van belangenverstrengeling.

Openheid: gegeven de democratische verhoudingen waarbinnen het openbaar bestuur opereert en de verantwoordingsbereidheid die van bestuurders wordt verwacht is openheid ten aanzien van handelingen en handelingsredenen een noodzakelijk vereiste.

Vertrouwelijkheid: kennis en informatie waarover leden van het college uit hoofde van hun functie beschikken wordt door hen op zodanige wijze aangewend dat daarbij geen belangen van de gemeente of van derden worden geschaad.

Zorgvuldigheid: leden van het college verplichten zich ertoe aan alle individuen en instanties waarmee zij in de uitoefening van hun functie contact hebben respect te tonen, gelijke rechten toe te kennen en passende zorg te besteden.

Deze kernbegrippen zijn achtergrond en toetssteen voor de concrete leidraad, die in het navolgende is verwoord. Gedragingen dienen deze toets te kunnen doorstaan.

Nevenwerkzaamheden en genoten vergoedingen.

Het is vaak van aantoonbaar belang voor de gemeente dat bestuurders een nevenfunctie vervullen uit hoofde van het ambt van burgemeester of wethouder. Deze nevenfuncties moeten worden neergelegd bij het einde van de ambtstermijn. Deze nevenfuncties zijn herkenbaar aan de hand van de volgende criteria waarvan er ten minste één vervuld moet zijn:

1. aanbeveling, voordracht, keuze of benoeming geschiedt door de raad of het college;
2. het betreft een functie in een orgaan, waarin de gemeente deelneemt of waar zij deel van uitmaakt;
3. er is een aantoonbaar belang voor de gemeente dat de nevenfunctie wordt vervuld door een gemeentebestuurder;
4. men is benoemd vanuit een andere nevenfunctie, die uit hoofde van het ambt wordt vervuld.

Een dergelijke nevenfunctie wordt feitelijk vervuld vanuit het ambt en niet op eigen, persoonlijke, titel.

- Daarom worden genoten vergoedingen uit een dergelijke nevenfunctie gestort in de gemeentekas.
- Onkosten, die worden gemaakt uit hoofde van de nevenfunctie worden in beginsel door het desbetreffende orgaan vergoed.

Met inachtneming van de wettelijke grenzen kunnen de leden van het college overige nevenfuncties vervullen, welke altijd voorafgaand aan aanvaarding worden gemeld in het college. Het collegelid maakt het voornemen tot aanvaarding van een nevenfunctie melding aan de raad door middel van een brief (artikel 36b van de gemeentewet) en maakt de aanvaarding onverwijld openbaar (artikel 12 van de gemeentewet) onder vermelding van het feit of het een bezoldigde of een onbezoldigde functie betreft. De gemeentesecretaris ziet toe op de registratie van de nevenfuncties.

Indien het gaat om een nevenfunctie, die niet voldoet aan één van de vier bovengenoemde criteria, neemt het lid van het college bij zijn overweging of hij deze kan aanvaarden de volgende beleidslijn in acht:

- een nevenfunctie mag nimmer strijden met het gemeentebelang; dit geldt ook wanneer een lid van het college plaatsneemt in een comité van aanbeveling;
- de tijdsbesteding die aan de nevenfunctie is verbonden mag niet zodanig zijn, dat daarmee het vervullen van het ambt in het gedrang komt. Daarbij neemt hij de cumulatie met eventuele ander nevenfuncties in acht;
- om verstrengeling van belangen te voorkomen neemt hij, behoudens een uitdrukkelijk besluit daartoe van het bevoegd orgaan, geen zitting in besturen of raden van commissarissen van instellingen die voor hun exploitatie in belangrijke mate afhankelijk zijn van bijdragen van de gemeente in materiële zin of waar de gemeente in welke vorm dan ook is belast met toezicht.

Onkosten gemaakt vanwege nevenfuncties, die niet uit hoofde van het ambt worden vervuld, komen niet ten laste van de gemeente. Genoten vergoedingen uit dergelijke functies worden niet in de gemeentekas gestort.

Belangenverstrengeling.

De rolverschuiving van de overheid in de afgelopen decennia stelt nieuwe eisen aan de onafhankelijkheid en de integriteit van het openbaar bestuur. Gemeenten treden soms op als professionele overheid en dan weer als mede-actor en marktpartij. De overheid heeft een ontwikkeling doorgemaakt van een autonome en eigenstandige positie naar knooppunt in een maatschappelijk netwerk. Dat schept verantwoordelijkheden naar uiteenlopende en telkens nader te bepalen belanghebbenden.

In die situatie is het van belang bedacht te zijn op het gevaar van verstrengeling van belangen. Het juridisch kader wordt gevormd door de bepalingen in de gemeentewet; door de dynamiek van de maatschappelijke ontwikkeling loopt de wetgever echter altijd enigszins achter bij de werkelijkheid. Bestuurders dienen alert te zijn en zelfs de schijn van belangenverstrengeling te vermijden, daar immers altijd uiteindelijk de geloofwaardigheid en de integriteit van de gemeente in het geding zijn.

In aanvulling op de verboden in artikel 15 van de gemeentewet verdienen de volgende punten aandacht:

- privaat-publieke samenwerkingsrelaties, waaronder ontwikkelingsovereenkomsten en overeenkomsten over sponsoring verdienen bijzondere aandacht. Collegeleden dienen bij het aangaan van dergelijke contracten (de schijn van) bevoordeling in strijd met eerlijke concurrentieverhoudingen te voorkomen;
- leden van het college vermijden aanmerkelijke financiële belangen in ondernemingen waarmee de gemeente zaken doet;
- om elke schijn van belangenverstrengeling tegen te gaan worden leden van het college, die om welke reden dan ook hun ambt hebben neergelegd, gedurende twee jaren na het einde van hun ambtstermijn uitgesloten van het buiten dienstbetrekking middellijk of onmiddellijk tegen beloning verrichten van werkzaamheden bij de gemeente.

Gebruik gemeentelijke faciliteiten, onkostenvergoeding en representatie.

Gemeentelijke faciliteiten.

Gemeentelijke faciliteiten die een voordeel vormen ten laste van de gemeente dienen uitsluitend ten behoeve van de ambtsuitoefening te worden gebruikt. Onder zodanige gemeentelijke faciliteiten vallen

de ter beschikking gestelde telefoon, parkeerplaats, repro, kantoorruimte, secretariële ondersteuning, ten stadhuize beschikbare vakliteratuur en dergelijke.

Met ingang van 1 januari 2001 zijn de kostensoorten fax/PC en cursussen/congressen onder de bedrijfsvoering van de gemeente gebracht. Hiervoor zal een afzonderlijke regeling worden vastgesteld. De kosten van cursussen en congressen, waaraan wordt deelgenomen in het belang van een goede uitvoering van het collegelidmaatschap, zullen rechtstreeks door de gemeente worden voldaan.

Reiskosten gemaakt in het kader van deze activiteiten kunnen worden gedeclareerd tot het maximum van de rijksregeling bij gebruik van de eigen auto. Bij vervoer per trein, bus of treintaxi worden de werkelijke kosten vergoed, ongeacht de klasse waarin is gereisd. Vervoersbiljetten worden in beginsel door de gemeente op aanvraag verschaft. Taxikosten worden slechts vergoed voor zover redelijk en noodzakelijk. De verblijfskosten worden vergoed tot het maximum van de rijksregeling per ontbijt, lunch, diner of overnachting, rekening houdend met de tijdsduur. Het meerdere is voor rekening van de declarant. De gemeentesecretaris is belast met de uitvoering van de regeling.

Onkostenvergoeding en representatie.

Representatie- en andere onkosten kunnen op declaratiebasis aan het collegelid worden vergoed. Declaraties moeten voldoen aan de volgende voorwaarden:
- transparantie: de declaraties zijn inzichtelijk;
- de kosten vallen niet onder de vaste onkostenvergoeding als toegekend op basis van de gemeentewet, Koninklijke Besluiten en gemeentelijke verordening.

Op basis van het tweede criterium zijn in elk geval van declaratie uitgesloten:
1. kosten van excursies (met inbegrip van verblijfskosten);
2. persoonlijke abonnementen op vakliteratuur;
3. telefoonkosten (voor de burgemeester geldt een eigen telefoonkostenvergoeding);
4. bureaukosten en porti;
5. bijdragen aan fractiekosten;
6. persoonlijke representatie;
7. contributies en lidmaatschappen;
8. zakelijke giften;
9. ontvangsten.

Reis- en verblijfkosten.

De werkelijk gemaakte reis- en verblijfkosten ten behoeve van de uitoefening van het ambt kunnen tot de maxima als genoemd in de rijksregeling worden gedeclareerd. Voor gebruik van de eigen auto geldt een maximumbedrag gelijk aan het maximum van de rijksregeling. Bij vervoer per trein, bus of treintaxi worden de werkelijke kosten vergoed, ongeacht de klasse waarin is gereisd. Vervoersbiljetten worden in beginsel door de gemeente op aanvraag verschaft. Verblijfskosten worden vergoed tot het maximum van de rijksregeling per ontbijt, lunch, diner of overnachting, rekening houdend met de tijdsduur. Het meerdere is voor rekening van de declarant. Aan de hand van overzichten ziet de gemeentesecretaris toe op het gebruik van gemeentelijke faciliteiten en het declaratiegedrag.

Omgaan met vertrouwelijke informatie.

Van de leden van het college wordt verwacht dat zij vertrouwelijk omgaan met informatie, die hen uit hoofde van hun functie ter beschikking staat en deze slechts gebruiken voor het doel waarvoor de informatie is bedoeld. Het oneigenlijk gebruik van kennis uit hoofde van het lidmaatschap van het college is niet aanvaardbaar. Een oneigenlijk gebruik wordt mede aanwezig geacht indien vertrouwelijke of geheime informatie openbaar wordt gemaakt. Afspraken binnen het college over de communicatie naar de media zijn bindend en mogen niet door voortijdige openbaarmaking worden doorkruist.

Uitnodiging voor lunches, diners en recepties.

Collegeleden hebben contacten met andere overheden, het bedrijfsleven en de burgers waar gemeenteraad en het publiek niet altijd rechtstreeks zicht op hebben. De werkzaamheden van een bestuurder brengen met zich, dat een netwerk in stand gehouden moet worden. In dit kader is er regelmatig sprake van uitnodigingen voor lunches, diners en recepties die men ontvangt uit hoofde van de functie. Collegeleden dienen zich ervan bewust te zijn dat zij bij het accepteren van uitnodigingen voor diners en dergelijke van relaties van de gemeente immer het belang van het contact kunnen verantwoorden. Omgekeerd komt het voor dat de gemeente en afzonderlijke leden van het college relaties uitnodigen: voor de dekking van de kosten is het representatiebudget aanwezig. In alle gevallen dient het belang, dat de gemeente bij deze uitnodigingen, heeft verantwoord te kunnen worden. Indien het bij de uitnodiging door een lid of leden van het college gaat om een vertegenwoordiging van de eigen politieke groepering wordt dit altijd tevoren besproken in het college.

Uitnodigingen voor reizen, verblijven en werkbezoeken.

Het vervullen van het ambt brengt uitnodigingen met zich mee. Hieronder zijn ook uitnodigingen voor (buitenlandse) reizen, verblijven en werkbezoeken.

Voor acceptatie van een dergelijke uitnodiging gelden de volgende gedragsregels:

- invitaties voor reizen, verblijven en werkbezoeken op kosten van derden worden altijd besproken in het college. Bij de besluitvorming dient het gemeentebelang een doorslaggevende factor te zijn en dient afgewogen te worden of een reële vergoeding voor de deelnamekosten dient te worden gegeven. Voorwaarde bij het ingaan op betreffende uitnodigingen is de controleerbaarheid en verifieerbaarheid van het gemeentebelang. Daartoe wordt een reisverslag opgemaakt en ter kennis gebracht aan het college;
- indien aan de invitatie kosten voor de gemeente zijn verbonden wordt vooraf inzicht gegeven in de zakelijke kosten, die aan de reis zijn verbonden. Uitgegaan wordt daarbij van een sobere en doelmatige uitvoering van de reis, mede gezien het kostenpeil in het land van bestemming. Persoonlijke kosten komen niet voor vergoeding in aanmerking. De gemeentesecretaris ziet toe op het voldoen aan deze voorwaarde;
- invitaties van de zijde van een bedrijf waarmee de gemeente in onderhandeling is of dat kan worden gekenmerkt als een vaste opdrachtnemer van de gemeente worden niet aanvaard. Een uitzondering wordt gemaakt voor werkbezoeken aan een bedrijfslocatie in Nederland of bedrijfspresentaties.

Aannemen van geschenken en faciliteiten aangeboden door derden.

Bestuurders krijgen regelmatig geschenken of faciliteiten aangeboden, waarbij het de intentie is om een goede relatie met de gemeente te onderhouden of blijk te geven van waardering. Daarnaast ontvangen bestuurders geschenken in verband met hun optreden bij officiële aangelegenheden. Hiervoor geldt dat relatiegeschenken en faciliteiten per definitie worden aangeboden aan de bestuurder uit hoofde van zijn ambt.

Voor het aannemen hiervan gelden de volgende gedragsregels:

1. geschenken en giften, ontvangen uit hoofde van het ambt of bij een officieel optreden namens het gemeentebestuur worden gemeld aan de gemeentesecretaris. Daarop wordt een gemeentelijke bestemming voor het geschenk bepaald. De gemeentesecretaris ziet toe op de registratie van geschenken en giften;
2. relatiegeschenken met een door de ontvanger ingeschatte waarde van ten hoogste € 70,00 mogen worden geaccepteerd door de ontvanger;
3. geschenken met een waarde boven het onder 2. genoemde bedrag worden ofwel niet aanvaard ofwel gemeld in het college;
4. faciliteiten geboden door derden dienen in verband te staan met het functioneel handelen van bestuurders en worden niet privé aangewend.